

VII.16.1.2017.MKS

Pan
nadinsp. Jarosław Szymczyk
Komendant Główny Policji
ul. Puławska 148/150
02-624 Warszawa

Szanowny Panie Komendancie

Na podstawie informacji prasowych Rzecznik Praw Obywatelskich podjął z urzędu sprawę dotyczącą sposobu działania policji podczas meczu Ruchu Chorzów i Górnik Łęczna, który odbył się w dniu 2 czerwca 2017 r. Jak wynika z ogólnie dostępnych informacji, podczas interwencji policji podjętej w związku z agresywnym zachowaniem kibiców, okazało się, że część funkcjonariuszy miała na sobie kamizelki, jakie noszą fotoreporterzy¹.

Takie działanie policji wywołało protest kilku śląskich redakcji². W oświadczeniu śląskich redaktorów naczelnych wskazywano, że "media były, są i powinny pozostać bezstronnymi obserwatorami wydarzeń. Dotyczy to zwłaszcza demonstracji, starć i działań o charakterze siłowym. Status dziennikarza czy fotoreportera gwarantuje nam, że nie zostaniemy potraktowani jako jedna ze stron konfliktu. Brak pewności, że pod szyldem »media« występuje dziennikarz, może doprowadzić do tragedii. Dlatego oczekujemy od osób odpowiedzialnych za działania policji natychmiastowego zaprzestania takich praktyk". Na negatywne konsekwencje opisywanych działań policji wskazała również

¹ http://sport.interia.pl/klub-ruch-chorzow/news-ruchchorzow-gornik-leczna-2-2-zatrzymania-po-awanturze-nas,nId,2401881#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=chrome,
<http://katowice.wyborcza.pl/katowice/7,35026,21908661,policjanci-udawalidziennikarzy-przeciez-nie-bylo-loga-zadnej.html>,
<http://wolnosc24.pl/2017/06/04/szefowie-slaskich-mediow-protestuja-przeciwkopodszywaniu-sie-policjantow-pod-reporterow-na-meczach/>

² <https://silesion.pl/naczelnik-w-obronie-mediow-03-06-2017>

Helsińska Fundacja Praw Człowieka³. Fundacja zwróciła uwagę, że zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka przekazywanie informacji, np. z demonstracji publicznych, jest jednym z kluczowych zadań mediów jako tzw. „publicznego stróża” w demokratycznym społeczeństwie. Opisywane praktyki policji mogą natomiast przyczyniać się do istotnego obniżenia poziomu bezpieczeństwa dziennikarzy. Stanowczy sprzeciw wobec takiego sposobu działania policji wyraziło także Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich⁴. Jak podkreślano, ukrywanie się przedstawicieli jakichkolwiek służb mundurowych pod szyldem prasy jest praktyką skrajnie nieodpowiedzialną i niedopuszczalną w demokratycznym państwie, w którym wolność słowa i realizacja w praktyce prawa obywateli do rzetelnej i obiektywnej informacji opiera się na wiarygodności i neutralności mediów.

W kontekście przedstawionych opinii, Rzecznik Praw Obywatelskich – jako konstytucyjny organ stojący na straży praw i wolności człowieka i obywatela – wyraża swoje szczególne zaniepokojenie opisanymi działaniami policji. W ocenie Rzecznika policja powinna podejmować adekwatne środki działania w odniesieniu do wykonywanych przez siebie ustawowych zadań. Działanie policji pod „przebraniem” dziennikarzy w warunkach stadionowych, gdzie może dochodzić do użycia siły, wydaje się szczególnie niebezpieczne. Może bowiem przyczynić się do wywołania agresywnych reakcji wobec dziennikarzy, a w konsekwencji zagrażać ich życiu i zdrowiu, czy prowadzić do zniszczenia bardzo drogiego sprzętu elektronicznego, jakim posługują się dziennikarze. Podważać to może również zaufanie do dziennikarzy jako niezależnych i bezstronnych obserwatorów publicznych wydarzeń.

W ocenie Rzecznika, powyższy sposób działania policji zagrażający bezpieczeństwu prasy, budzi wątpliwości z punktu widzenia wolności prasy wyrażonej w Konstytucji RP (art. 14 w związku z art. 54), w także w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Obywatela (art. 10). Zasada wolności prasy, będącą pochodną ogólnej wolności wypowiedzi, stanowi szczególny przejaw wolności słowa. Oznacza więc swobodę wyrażania poglądów, swobodę pozyskiwania informacji oraz swobodę rozpowszechniania informacji za pośrednictwem środków masowego przekazu. Podkreślić zatem należy istotną

³ http://www.hfhr.pl/wp-content/uploads/2017/06/list-KGP-05.06.2017_f.pdf

⁴ <http://www.sdp.pl/informacje/14274,oswiadczenie-zarzadu-glownego-stowarzyszenia-dziennikarzy-polskich-6-czerwca-2017-r,1496861714>

rolę dziennikarzy jaką jest rozpowszechnianie informacji i idei dotyczących spraw będących przedmiotem publicznego zainteresowania i mających publiczne znaczenie. Pozostaje to w ścisłym związku z prawem opinii publicznej do otrzymywania informacji. **Rolą organów państwa w urzeczywistnianiu wolności prasy jest natomiast zapobieganie przemocy i zapewnienie bezpiecznego otoczenia dla dziennikarzy, aby umożliwić im wykonywanie ich pracy w sposób niezależny, bez niestosownych ingerencji i bez obawy, że staną się ofiarami przemocy, prześladowania, czy retorsji.** Tym bardziej zatem, policja nie powinna podejmować takich środków działania, które mogą w sposób szczególnie narażać dziennikarzy na niebezpieczeństwo i utratę zaufania opinii publicznej.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2017 r., poz. 958) **zwracam się do Pana Komendanta z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do powyższego stanowiska i udzielenie wyjaśnień w przedstawionej sprawie.**

Z poważaniem